

2024 is dodelijkste jaar voor burgerluchtvaart sinds 2018

Vliegen werd ook de laatste tien jaar alleen maar veiliger. Maar door de hoge tol bij een crash in Zuid-Korea, komt 2024 in de boeken te staan als een uitzonderlijk dodelijk jaar voor de luchtvaart.

Met twee dodelijke vliegtuigcrashes in minder dan een week tijd eindigt 2024 in mineur voor de burgerluchtvaart. Maar liefst 179 mensen kwamen zondag om toen een toestel van Jeju Air zonder uitgeklaapt landingsgestel crashte op de Zuid-Koreaanse luchthaven van Muan, zo'n 300 kilometer van Seoel. Op kerstdag waren al 38 doden gevallen toen een vliegtuig van Azerbaijan Airlines in Kazachstan was neergestort.

De onderzoeken naar de oorzaken lopen nog, maar door de hoge menselijke tol van beide crashes zijn er dit jaar in totaal 318 mensen gestorven bij vliegtuigongelukken, blijkt uit gegevens die luchtvaartanalist Cirium verzamelde. Daardoor is 2024 het dodelijkste jaar in de burgerluchtvaart sinds 2018, toen in Indonesië een Boeing 737 Max-toestel neerstortte en 189 mensen om het leven kwamen. Dat jaar vielen er uiteindelijk meer dan 500 doden bij vliegtuigongelukken. Ter vergelijking: de afgelopen vijf jaar vielen er volgens luchtvaartorganisatie IATA gemiddeld 143 doden per jaar.

De luchtvaartsector werd al in de eerste dagen van dit jaar opgeschrikt, toen op 4 januari een Boeing van Alaska Airlines in volle vlucht een deurpaneel verloor. Dat toestel kon veilig landen. Twee dagen eerder lag de menselijke tol hoger. Toen botste een Airbus op de landingsbaan van de luchthaven van Tokio op een kleiner vliegtuig van de kustwacht en lieten vijf mensen het leven. In mei zag de wereld dan weer met verstomming hoe een toestel van Singapore Airlines getroffen werd door extreme turbulentie, een Britse passagier stierf aan boord. Bij ongelukken met kleinere vliegtuigen in juli, in Nepal en Brazilië, vielen respectievelijk 18 en 62 slachtoffers te betreuren.

2024 leek net als 2023 – het veiligste jaar ooit voor de luchtvaart – afgesloten te worden zonder dodelijke crashes van Airbus en Boeing, de toestellen waarmee het leeuwendeel van de grote lijnvluchten wordt gevlogen. De crash in Zuid-Korea toont hoe één ongeval zwaar kan doorwegen in de statistieken, maar verandert niets aan het feit dat luchtvaart nog steeds het veiligste transportmiddel ter wereld is, bemerkt Wouter Dewulf, luchtvaarteconoom aan de UAntwerpen. Als je het aantal ongelukken van vorig jaar als basis neemt, is er volgens luchtvaartorganisatie IATA een risico van één ongeval op elke 880.293 vluchten. De veiligheidsprestaties zijn de afgelopen tien jaar met 61 procent verbeterd. In 2013 vielen nog 638 doden bij ongelukken.

De gespannen geopolitieke situatie maakt de uitdaging niet makkelijker, toont de crash op Kerstmis in Kazachstan. Het toestel stortte er heel waarschijnlijk neer nadat het geraakt was door Russische luchtafweer. Door de verschillende oorlogen moeten de westerse luchtvaartmaatschappijen ook stevig “zigzaggen” om conflictgebieden en de daarbij horende risico’s te vermijden, merkt Dewulf op.

Hoewel Zuid-Korea nog volop onderzoek voert naar de oorzaak van de dodelijke crash zondag, straalt de ramp opnieuw negatief af op de Amerikaanse vliegtuigbouwer Boeing, voor wie 2024 al een annus horribilis was, nadat verschillende incidenten en onderzoeken een gebrekkige veiligheidscultuur aan het licht hadden gebracht. Meteen na de crash kreeg Boeing opnieuw een tik op de beurs.

Korneel Delbeke